

Fővárosi Ítéltábla

16.Gf.40.002/2022/7-II.

A Fővárosi Ítéltábla az 1000. sz. Ügyvédi Iroda (cím6.; ügyintéző: dr. Dantesz Péter ügyvéd) által képviselt Felperes1 (cím2) I. rendű és Felperes2 (cím2) II. rendű felpereseknek a Törös Ügyvédi Iroda (cím12; ügyintéző: dr. Törös Judit ügyvéd) által képviselt Alperes1. (cím1.) I. rendű és az alperes2t. (cím3) II. rendű alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Budapest Környéki Törvényszék a 2021. október 28-án kelt 3.G.40.214/2021/12. számú ítéletével szemben a felperesek által benyújtott fellebbezés folytán - nyilvános tárgyaláson - meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alpereseknek mint együttes jogosultaknak 125.000 (százhuszonötezer) forint + áfa összegű másodfokú perköltséget, az államnak külön felhívásra 799.800 (hét száz kilencvenkilencezer-nyolcszáz) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] Az elsőfokon eljáró Budapest Környéki Törvényszék (a továbbiakban: elsőfokú bíróság) által megállapított tényállás lényege szerint a felperesek a 2007. szeptember 7-én kölcsön igényléséhez aláírt, az bank.-hez (az alperesek jogelődje) intézett kölcsönkérelmükben nyilatkozatot tettek arról is, hogy az Ügyféltájékoztató a devizahitelek kockázatairól szóló kiadványban (a továbbiakban: Ügyféltájékoztató) foglaltakat megismerték, és az abban foglaltak alapján tudomásul veszik, hogy a devizában nyilvántartott kölcsönök a forintban nyilvántartott kölcsönökhöz képest magasabb kockázatot jelentenek, tekintettel az esetleges árfolyamváltozásokra.

Az Ügyféltájékoztató tartalmazta többek között a devizahitel fogalmát, külön pontban részletezte a vételi és eladási árfolyam különbségét. Az Ügyféltájékoztató 2. pontjában az

árfolyamváltozás kapcsán az alperesek jogelődje arra hívta fel felperesek figyelmét, hogy a hitel devizaneme és a forint közötti árfolyamváltozás hatással van mind a folyósított hitelösszegek, mind a tőke törlesztőrészek (tőke-, kamat- és kezelési költség tartozás) mértékére: ha a szerződéskötés és a folyósítás között a forint árfolyama gyengül az adott devizával szemben, akkor több forint kerül folyósításra (de maximum a folyósítási limiteknek megfelelő összeg). Ha viszont a forint árfolyama erősödik, akkor a folyósításra kerülő forint összeg kevesebb lehet, mint amennyire az ügyfél a kölcsönszerződés megkötésekor számított. Ez különösen a lakásvásárlási és hitelkiváltási célú kölcsönöknél okozhat problémát. Ha a forint árfolyama erősödik, akkor kevesebb forintot kell fizetni a devizában kifejezett törlesztőrészlet fejében, azaz a hitel a futamidő alatt olcsóbbá válik. Ha azonban a forint árfolyama gyengül, akkor a devizában kifejezett törlesztőrészlet forintba átszámított összege magasabb lesz, azaz „drágul” a hitel. A forint erősödése tehát könnyíti a törlesztési terheken, gyengülése pedig növelheti azokat. Az Ügyféltájékoztató kitért arra is, hogy a devizahitelek kamatai az euró és a CHF kamatnövekedése miatt változhatnak. A tájékoztató tartalmazta, hogy a hitelfelvételi döntés előtt érdemes szem előtt tartani, hogy hosszabb távon a forintkamatláb csökkenése, illetve a devizakamatlábak potenciális növekedése jelentősen mérsékelheti a deviza alapú hitelek jelenlegi előnyét. Jelenleg mind az euró zónában, mind Svájcban rendkívül alacsony, a történelmi mélyponton van a kamatszint. A múltbeli adatokból kiindulva középtávon devizakamat emelésre is lehet számítani. A kamatemeléssel párhuzamosan vagy ettől függetlenül is bekövetkezhet a forint árfolyamának a gyengülése. Az alperesek jogelődje a devizahiteleket egy éves kamatperiódussal kínálja. A kamatperióduson belül nemcsak a kamat változatlan, hanem a deviza árfolyamváltozása miatt sem módosul a devizában meghatározott törlesztőrészek mértéke, de ennek forintban meghatározott ellenértéke függ a mindenkori árfolyamtól. Az Ügyféltájékoztató külön táblázatos formában szemléltette a forint árfolyam gyengülése és az euró és CHF kamatemelkedés együttes hatását jelezve, hogy mindkét érték növekedése esetén a törlesztőrészlet milyen mértékben fog várhatóan változni. Arra is felhívta a figyelmet, hogy a devizában nyújtott hiteleknel, a forint hitelekkel ellentétben, a törlesztőrészlet alapját képező tőke, illetve a kamat mértéke is változhat, ezáltal a deviza alapú hitelek havi törlesztőrészei a forint hiteleknel gyakrabban és nagyobb mértékben ingadozhatnak. Ebből következően célszerű, hogy az ügyfelek hitelfelvételi döntésüket ne a jelenlegi kamat- és árfolyamszint alapján maximalizálják – azaz az így kiszámított törlesztőrészeket ne tekintsék fixnek, és a jövedelmükből maximálisan a hiteltörlesztésre fordíthatónak –, hanem kalkuláljanak a jövőbeni törlesztőrészlet esetleges jelentős ingadozásával, illetve tartós növekedésének lehetőségével is. Aki hosszútávra akar devizahitelt felvenni (pld.: lakásra), az előbbi szempontok mellett a kamatváltozás lehetőségével is számoljon. A jelenleg olcsó devizahitelek kamatterhei ugyanis várhatóan növekedni fognak, és ennek mértékét senki sem tudja megjósolni.

[2] 2007. november 21. napján alperesek jogelődje mint hitelező és felperesek mint adósok számú banki ügylet azonosítószámon deviza alapú, jelzáloggal biztosított kölcsönszerződést kötöttek, amelyet nevű közjegyző sorszámu. számon közjegyzői okiratba foglalt. A kölcsönszerződés alapján az alperesek jogelődje a felperesek részére 89.488 CHF összegű, CHF devizanemben nyilvántartott kölcsönt nyújtását, a felperesek pedig a kölcsön és a szerződés szerinti járulékaik megfizetését vállalták. A kölcsön célja részben hitelkiváltás, részben szabad felhasználás volt. A kölcsönszerződés I.1. pontja szerint a folyósítandó összeg legfeljebb 12.075.000 forintnak megfelelő deviza összeg. Az I.3.1. pont értelmében a kölcsön futamideje 20 év, a törlesztőrészek száma 240. A felperesek a kölcsönszerződés I.3.6. pontja értelmében a kölcsön összege után a kölcsön első részlete folyósítása napját követően a

futamidő alatt az alperesek jogelődje mindenkor hatályos hirdetményében meghatározott, és általa kamatperiódusonként egyoldalúan változtatható mértékű ügyleti kamatot is kötelesek voltak fizetni. Ennek induló mértéke évi 4,85 % volt, a kamatperiódus pedig féléves. Az I.3.7. pont szerint a felperesek az igénybe vett kölcsön összege után a kölcsön első részlete folyósításának időpontjától havonta az alperesek jogelődje által egyoldalúan változtatható mértékű kezelési költséget is kötelesek voltak fizetni, amelynek induló mértéke évi 1,9 % volt. A kölcsönszerződés I.3.8. pontja rögzítette alperesek jogelődjének egyoldalú kamat-, díj- és költségemelési jogát.

A kölcsönszerződésben rögzítették azt is, hogy I. rendű felperes a cég Zrt.-vel életbiztosítási szerződést kötött.

A kölcsönszerződés I.4. pontja szerint a kölcsön havi induló törlesztő összege a kölcsön teljes összegének igénybevétele feltételezve 503,37 CHF. Az I.4.2. pont értelmében a felperesek a kölcsöntartozásukat a futamidő alapján számított, annuitásos módszerrel meghatározott havi részletekben (törlesztőrészletekben) tartoztak megfizetni. A kölcsön, valamint az ügyleti kamat és a kezelési költség havonta esedékessé váló része együttesen képezte a havi törlesztő összeget. A szerződő felek az I. rendű felperes által kötött életbiztosítási szerződésre is figyelemmel 10 év halasztási időtartamban állapodtak meg a kölcsönszerződés I.4.2.1.1 pontja szerint. Ezen halasztási időszakban felperesek csupán ügyleti kamatot és kezelési költséget voltak kötelesek fizetni. A halasztás lejártakor az alperesek jogelődje az eredeti esedékességi időpont változatlanul hagyásával új törlesztőrészletet állapít meg, amelyről a felpereseket 15 napon belül, írásban értesíti. Az I.4.3.1. pontja szerint a felperesek az őket terhelő, a kölcsön devizanemében meghatározott fizetési kötelezettségeket azok forint ellenértékének az alperesek jogelődje által vezetett és a kölcsönhöz kapcsolódó forint hiteleszámlási számlára történő átutalással voltak kötelesek teljesíteni. A felperesek a fizetési kötelezettségüket legkésőbb a tartozás esedékességének a napján érvényes, az alperesek jogelődje által az adott devizanemre meghatározott és az üzletszabályzatban rögzítettek szerint közzétett deviza eladási árfolyamon voltak kötelesek teljesíteni úgy, hogy a forint ellenérték legkésőbb az esedékesség napján a fenti számlán rendelkezésre álljon.

A kölcsönszerződés I.10. pontja kockázatfeltáró nyilatkozat megnevezéssel felpereseknek azt a nyilatkozatát tartalmazta, hogy a kölcsön kockázataival kapcsolatosan az alperesek jogelődje által részükre nyújtott részletes tájékoztatást megismerték, megértették, a devizahitel igénybevételevel együtt járó és kizárólagosan őket terhelő kockázattal tisztában vannak. Tudomásuk van különösen azon árfolyamkockázatról, hogy a futamidő alatt a forintnak a CHF-hoz viszonyított árfolyamának kedvezőtlen változása (azaz a folyósításkor érvényes árfolyamhoz képest a forint árfolyamának gyengülése) esetén a devizában megállapított törlesztőrészletek forintban fizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben is emelkedhet. A kölcsönszerződés aláírásával felperesek tudomásul veszik azt is, hogy ezen kockázat vagyoni kihatásait teljes mértékben ők viselik. A felperesek kijelentették azt is, hogy az árfolyamkockázatból adódó lehetséges hatásokat alapos megfontolás tárgyává tették és a kockázatot fizetőképességüknek és vagyoni helyzetüknek megfelelően mérlegelve vállalták, hogy az alperesek jogelődjével szemben az árfolyamkockázatból eredően igényt nem érvényesítenek.

A kölcsönszerződés a IV. pontban, a záró rendelkezések között tartalmazta, hogy a kölcsönszerződésben nem szabályozott kérdésekben az Üzletszabályzatban és a jelen hiteltípusra közzétett hirdetményben foglaltak, valamint a Polgári Törvénykönyv rendelkezései és a bankkölcsönökről szóló mindenkor hatályos jogszabályokban foglaltak az irányadók.

A kölcsönszerződés részét képező Üzletszabályzat (a továbbiakban: Üzletszabályzat) 4. pontja tartalmazta a hiteldíjra vonatkozó rendelkezéseket, így többek között a hiteldíj fogalom

meghatározását is. Az Üzletszabályzat 4.2. pontja tartalmazta a hiteldíj összetevőit, amelyek között az ügyleti kamaton felül a kezelési költséget is feltüntette az egyéb díjak és jutalékok mellett. Az Üzletszabályzat 4.2.2. pontja tartalmazta az ügyleti kamat számítására vonatkozó rendelkezéseket és a kamatszámítás képletét is. Az Üzletszabályzat 4.2.8. pontja a kezelési költségre vonatkozó rendelkezések között rögzítette, hogy annak mértéke az ügyleti kamatra irányadó szabályok szerint számítandó.

[3] Az bank. 2008. december 31. napjával beolvadt az bank1 S.A.-ba.

Az bank1 S.A. 2016. október 31. napjával a kölcsönszerződést is magában foglaló szerződésállományát és követelésállományát az I. rendű alperesre ruházta át, majd 2016. november 2-án az I. rendű alperes a kölcsönszerződésből eredő követelését II. rendű alperesre engedményezte.

[4] A felperesek többször módosított keresetükben az alperesek jogelődje és köztük 2007. november 21. napján létrejött, nevű közjegyző által sorszámu1. számú közjegyzői okiratba foglalt deviza alapú kölcsönszerződés kezelési költség kikötést tartalmazó I.3.7. pontja, az I.4.3.1. pontjának a „tartozás esedékességének napjának” fordulata, valamint a kölcsönszerződés kockázatfeltáró nyilatkozat megnevezésű I.10. pontja érvénytelenségének megállapítását és a kölcsönszerződés érvényessé nyilvánítását kérték azzal, hogy az I. rendű alperes felé fennálló tartozásuk 7.728.004 forint, amelyet 100 havi, 68.481 forint részletekben kötelesek megfizetni. A II. rendű alperest mindezek türéseire kérték felperesek kötelezni.

Hivatkoztak a szerződéses rendelkezések tisztességtelenségére, és a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 209/A. § (2) bekezdése alapján fennálló semmisségre.

Az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) C-26/13., C-186/16. és C-51/17. számú döntéseit, valamint a C-776/19.-C-782/19. számú ügyben hozott Európai Bírósági ítéletekre hivatkozással előadták, hogy az alperes jogelődjének nemcsak a szerződés működési mechanizmusára vonatkozóan kellett volna világos és érthető tájékoztatást nyújtani, hanem a pénzügyi mechanizmusról is, amely a szerződés kockázatát jelenti. Ennek a konkrét működését, az árfolyamváltozásra esetlegesen kiható gazdasági hátteret is be kellett volna mutatni.

Ezeknek az elvárásoknak azonban az alperesek jogelődje által nyújtott tájékoztatás nem felel meg. A szerződéskötést megelőzően a szerződési feltételeket nem ismerhették meg, azzal csupán a közjegyzői felolvasás időpontjában szembesültek. A szerződés megkötésével nem vállalhattak korlátlan kockázatot, hiszen a kölcsönszerződés I.10. pontja is „jelentős” kockázatról tesz említést.

Kifejtették, hogy az árfolyamkockázati tájékoztatást nem önmagában, hanem a kölcsönszerződés fizetési feltételeket megfogalmazó egyéb, egyedileg meg nem tárgyalt rendelkezéseivel együtt kell értelmezni, így az I.1.1., az I.3.8., illetve az I.4.2.1.1. pontjával, azaz a kölcsönösszeg meghatározására, a vételi és eladási árfolyam alkalmazására, valamint a türelmi időre irányadó törlesztőrészlet fizetésre vonatkozó szabályokkal. Az EUB C-51/17. számú ítélete 4. pontjában foglaltakból egyértelműen következik, hogy ezen értékelés során a nemzeti bíróság köteles figyelmen kívül hagyni a DH1, DH2 és a DH3 tv. rendelkezéseit is. Mindebből pedig az következik, hogy a felperesek számára a szerződéskötéskor fennálló ténybeli és jogi állapot szerint a szerződés által előírt fizetési kötelezettség nem volt átlátható;

a fizetési kötelezettségük anélkül is megemelkedhetett, hogy az árfolyam változna. Ennek következtében pedig a perbeli szerződés súlyos egyenlőtlenséget idéz elő a hátrányukra.

A kölcsönszerződés I.3.7. pontjában foglalt kezelési költség kikötés tisztességtelen, mivel az alperesek CHF-ben nem tarthatnak igényt semmiféle ellenszolgáltatásra, hiszen ebben a pénznemben költségei vagy díja az alperesek egyikének sem merülhetett fel. Az alperesek jogelődjének arra sem lett volna joga, hogy a kezelési költség mértékének meghatározását a folyósított kölcsön összegéhez kösse, annak százalékos mértékében határozza meg, mivel a ténylegesen felmerült költség nem függ a folyósított kölcsön összegétől és a devizapiaci árfolyamtól sem.

[5] Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték. Állították, hogy a szerződéskötés során, illetve azt megelőzően a felpereseknek az árfolyamkockázatról és annak hatásairól adott tájékoztatás a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 203. § (6)-(8) bekezdésében foglalt kritériumoknak és az EUB e tárgyban született döntéseiben megfogalmazott elvárásoknak is megfelelt. A tájékoztatás kellő időben történt; azt a kölcsönkérelem mellékletét képező Ügyféltájékoztató és kölcsönszerződés tartalmazza. A felperesek által hivatkozott C-776/19.-C-782/19. számú előzetes döntéshozatali eljárásokban hozott ítéletek jelen per elbírálása szempontjából nem vehetőek figyelembe, az ezen ügyekben vizsgált ügyletek esetén ugyanis egyáltalán nem volt árfolyamkockázati tájékoztatás. Hivatkoztak arra is, hogy a perbeli kölcsönszerződés jogalkotói beavatkozással érvényessé vált.

Vitatták a kölcsönszerződésbe foglalt kezelési költség kikötés tisztességtelenségét is. Állították, hogy a kezelési költség ellenében nyújtott szolgáltatások a kölcsönszerződés elsődleges tárgyát adó főszolgáltatás részét képezik, ezért a Ptk. 209. § (4) bekezdéséből is fakadóan tisztességtelenségük csak abban az esetben vizsgálható, ha azok egyébként nem világosak és nem érhetőek. A kölcsönszerződés keretében teljesített elszámolási és nyilvántartási szolgáltatásokért kezelési költség felszámítása az EUB C-621/17. számú ítéletében foglaltak szerint sem tisztességtelen. A kezelési költség CHF-ben is felszámítható, hiszen a kezelési költség kikötésére nem fix összegben, hanem átalányként, a tőkeösszeg bizonyos százalékában került sor. Mivel maga a tőkeösszeg CHF-ben került meghatározásra, ebből következett, hogy a kezelési költség is ennek alapulvételével kerüljön meghatározásra. A fogyasztóra terhelt összegek nem tekinthetőek aránytalannak a kölcsön összegéhez képest, a kezelési költség felszámításával a kamat és a kezelési költség mértékére tekintettel a felperesek terhére nem alakult ki jelentős egyenlőtlenség.

[6] Az elsőfokú bíróság a 2021. október 28-án kelt 3.G.40.214/2021/12. számú ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az I. és II. rendű rendű alpereseknek fejenként 317.441 perköltséget, valamint egyetemlegesen, külön felhívásra, az államnak 599.890 forint eljárási illetéket.

Megállapította, hogy az alperesek jogelődje és felperesek között deviza alapú, fogyasztói kölcsönszerződés jött létre.

A szerződéskötéskör hatályos rPtk. 209. § (1) és (4) bekezdése idézését követően az árfolyamkockázatot a felperesekre hárító szerződési rendelkezéseknek a tisztességtelenségét vizsgálta a 2/2014. PJE határozat 1. pontja alapján, a világosság és érthetőség követelményén keresztül. Ennek során figyelemmel volt a kölcsönszerződés I.10. pontjában foglalt

tájékoztatásra és a kölcsönkérelem mellékletét képező, a felperesek által megismert Ügyféltájékoztatóra.

Kifejtette, hogy az EUB gyakorlata nem azt követeli meg a megfelelő árfolyamkockázati tájékoztatással szemben, hogy abban a „korlátlan” kifejezés az árfolyamkockázat mértékével összefüggésben szerepeljen, hanem azt, hogy a megadott tájékoztatás alapján az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó felismerhesse az ügyletből rá háruló valós gazdasági következményeket.

Megállapította, hogy az alperesek jogelődje által adott tájékoztatás teljes egészében megfelelt a 2/2014. PJE határozatban és az EUB C-26/13., C-186/16., C-51/17. és C-126/17. számú ítéleteiben írt követelményeknek. Az részletesen szemléltette az árfolyamváltozás törlesztőrészlet forintban kifejezett összegére gyakorolt hatását, alkalmas volt arra, hogy egy átlagos fogyasztó abból azt a következtetést is vonja, hogy az árfolyamváltozás reálisan, a kölcsönszerződés futamideje alatt bekövetkezhet. Ezért a kölcsönszerződésnek az árfolyamkockázatot felperesekre hárító rendelkezéseinek tisztességtelenségét nem találta megállapíthatónak.

Az árfolyamrést szabályozó és egyoldalú kamat- és díjmelést lehetővé tevő szerződéses rendelkezések érvénytelenségének kérdését a DH1 és DH2 törvények rendezték, így utóbb ezek érvénytelensége megállapítására irányuló igény bírósági úton már nem érvényesíthető. E rendelkezések különböznek az árfolyamkockázatot felperesekre hárító szerződéses rendelkezésektől, ezért az árfolyamkockázati tájékoztatás megfelelőségének megítélése szempontjából nem bírtak jelentőséggel.

A kezelési költség nem a perbeli kölcsönszerződés főszolgáltatásának ellenszolgáltatása, az a banki hitelezésért, adminisztrációért felszámított költségek átalánydíja. A kezelési költség kikötést a Tanács 93/13. EGK irányelv (a továbbiakban: Irányelv) 5. Cikke alapján vizsgálta nemcsak az átláthatóság követelményének, hanem a jóhiszeműség és az egyensúly, azaz arányosság elvének megfelelést is.

Az EUB C-621/17. számú ítélete alapján megállapította, hogy nem szükséges a kezelési költség ellenében nyújtott valamennyi szolgáltatás szerződésben részletezése; a jelen esetben a kölcsönszerződés beazonosíthatóvá tette azt a szolgáltatást, amelyet az alperesek jogelődje a kezelési költség ellenében a felpereseknek nyújtott. A kezelési költség kikötés nem válik tisztességtelenné pusztán azon oknál fogva, hogy azt a CHF-ben nyilvántartott tőketartozáshoz mint számítási alaphoz kötve számították fel. Az EUB a C-621/17. számú ítéletében nem kifogásolta, hogy a kezelési költség a tőketartozás százalékos mértékében került meghatározásra, így ez a módszer a közösségi jog elveivel nem ellentétes. Mivel pedig a tőketartozás mértéke devizában került megállapításra, a tőkeösszeg után fizetendő kezelési költség szintén devizában számítandó fel, tehát ezen okból nem tisztességtelen.

Arra a következtetésre jutott, hogy a kezelési költség felszámításával – a kamat és a kezelési költség mértékre tekintettel – a felperesek terhére nem alakult ki jelentős egyenlőtlenség. Ennek megállapítása során arra volt tekintettel, hogy az ügyleti kamat és a kezelési költség mértéke együttesen is csak 6,75 %-ot tett ki, amely a szerződéskötés időszakában érvényesülő piaci kamatszintet nem haladta meg jelentősen.

[7] Az ítélettel szemben a felperesek fellebbeztek. Fellebbezésükben elsődlegesen a kölcsönszerződés érvénytelenségének közbenső ítélettel megállapítását, ehhez képest másodlagosan a kölcsönszerződés részleges érvénytelenségének megállapítását, a szerződés I.4.3.1. pontjának „tartozás esedékességének napjának” fordulata és I.10. pontja, harmadlagosan a szerződés I.3.7. pontja tisztességtelenségének megállapítását, mindehhez

képest másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését és az alperesek perköltség viselésére kötelezését kérték.

Előadták, hogy a Kúria Gfv.VII.30.090/2020/ 9. számú végzésében, valamint az EUB C-51/17. számú ítélete rendelkező részének 4. pontjában foglaltak szerint a szerződés érvénytelenségét összességében, az egyedileg meg nem tárgyalt egyéb rendelkezésekkel, így a jelen esetben a szerződés I.1.1., az I.3.8. és az I.4.7.1. (helyesen: I.4.2.1.1.) pontjaiban foglalt rendelkezésekkel együtt kell értelmezni. A fizetési kötelezettség átláthatóságának vizsgálata során figyelmen kívül kell hagyni a DH törvények rendelkezéseit. A szerződéses rendelkezések kumulatív hatásának vizsgálata eredményeként az állapítható meg, hogy a hiteldíj egyoldalú megemelésének jogosultsága, valamint a vételi és eladási árfolyam különbözetének fogyasztóra terhelése az árfolyamváltozástól függetlenül is a fizetési terhek megemelkedését eredményezhette. Mivel a szerződés nem tartalmazza azon adatokat, amelyek alapján az ezen fizetési kötelezettségek a fogyasztó számára átláthatók lennének, az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatástól függetlenül megállapítható, hogy a szerződés nem világos és nem érthető.

Az ugyan világos és érthető volt számukra, hogy a törlesztőrészek összege változhat, az viszont nem, hogy az árfolyamkockázat a cég Zrt.-nek fizetendő befektetési hányadot is érinti.

Állították, hogy az EUB C-776/19.-C-782/19. számú egyesített ügyekben hozott ítélete rendelkező részének 5. pontjából az következik, hogy a korlátlan kockázatviselésre csak akkor kötelezhetők, ha a szerződéses rendelkezések egyedi megtárgyalása esetén ezt elfogadták volna. A korlátozott jövedelmi- vagyoni viszonyaik folytán legfeljebb 20 %-os mértékű kockázatot vállaltak volna, amelynek megfelelő elszámolást a jogkövetkezményre irányuló keresetük alapjául elkészítették.

Az EUB fenti számú, egyesített ügyekben hozott ítélete 74. pontjából az is következik, hogy a fogyasztót az árfolyamváltozásra kiható gazdasági háttérrel is tájékoztatni kell, nem elég az árfolyamváltozás törlesztőrészekre gyakorolt hatásának ismertetése. Az alperesek jogelődje által nyújtott tájékoztatás e feltételnek nem felel meg.

Fenntartották azt is, hogy a szerződés I.3.7. pontja tisztességtelen, mivel az alperesek jogelődjének CHF pénznemben készkiadása nem merült fel, a ténylegesen forintban felmerült készkiadások ilyen módon elszámolása árfolyamnyereség elérését célozza, a jóhiszeműség és tisztesség követelményeit sértve megbontja a felek szerződéses jogai és kötelezettségeinek egyensúlyát.

A felperesek a fellebbezésüket kiegészítve idézték az EUB C-51/17. számú ítélet rendelkező részének 4. pontját és az ahhoz kapcsolódó indokolást, majd rámutattak, hogy a szerződés I.4.2.1. pontja értelmében a halasztás időtartama alatt csak ügyleti kamatot és kezelési költséget kell fizetniük azzal, hogy a törlesztőrészlet összegéről ezt követően értesítést kapnak. Mivel a tőkeösszeg megfizetésének módja, az erre vonatkozó fizetési kötelezettségük alakulása, annak változásának mechanizmusa nem világos és nem érthető, erre tekintettel a szerződés érvénytelen. Utaltak arra, hogy a Fővárosi Ítéltábla a 6.Pf.ügyszám. számú ügyben ugyanilyen tényállás mellett hivatalból észlelte a szerződés érvénytelenségét.

[8] Az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az ítélet helybenhagyását és a felperesek másodfokú perköltségben marasztalását kérték.

Álláspontjuk szerint a felperesek megalapozatlanul hivatkoznak az árfolyamrés és az egyoldalú hiteldíj módosítás kumulatív hatásaként jelentkező tisztességtelenségre, mivel a szerződéses rendelkezések rPtk. 209. § (2) bekezdése szerinti vizsgálata során az állapítható

meg, hogy az árfolyamváltozásnak való kitettségen mint a szerződés lényegi jellemzőjén az alkalmazandó átváltási árfolyam, valamint az egyoldalú hiteldíj módosítási jog nem változtat, azok az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó kikötés világosságát és érthetőségét nem érintik. Téves a felperesek azon álláspontja, miszerint az árfolyamréssel és az egyoldalú szerződésmódosítással összefüggő világos és átlátható tájékoztatásra vonatkozó kötelezettség teljesítése hiányában szükségképpen az árfolyamkockázattal összefüggésben adott tájékoztatás sem megfelelő. Mint az a 2/2014. PJE határozatból is kitűnik, egyes szerződéses kikötésekkel összefüggésben egymástól tartalmi szempontból eltérő tájékoztatási kötelezettség volt szükséges. Ennek folytán az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezések tisztességtelenségét – az EUB irányadó joggyakorlatára is figyelemmel – az erről adott tájékoztatás nem megfelelőse idézheti elő.

Álláspontjuk szerint az árfolyamkockázat működési mechanizmusa félreérthetetlenül kitűnik a tájékoztatásból, az megfelel az EUB C-186/16. és C-51/17. számú ítéleteiben lefektetett kritériumoknak. A tájékoztatás az árfolyamváltozás gazdasági háttéréről is megtörtént az Ügyféltájékoztató, valamint a szerződés I.10. pontjának rendelkezései által. Az EUB C-776/19.-C-782/19. számú egyesített ügyekben hozott ítéletének felperesek általi értelmezése nem helytálló, a jelen esetben ugyanis a felperesek a megfelelő tájékoztatást követően elfogadták a törlesztőrészlet változásának lehetőségét, kifejezetten vállalták az ebből eredő korlátlan kockázat viselését.

A kezelési költség kikötése tisztességtelenségét is vitatták, hivatkoztak az EUB C-621/17. számú ítéletében foglalt iránymutatásra. A szerződés I.1.1. pontja kifejezetten rendelkezik arról, hogy a kölcsön CHF devizanemben nyilvántartott, amelyből következik a kölcsön kezelésének további költsége és a forrás finanszírozás feladata is. A deviza alapú kölcsön nyilvántartása, ellenőrzése a forint alapú szerződéshez képest jelentősebb munkaráfordítást igényel, továbbá az átalány jelleg devizában történő számítási módot indokol. A kezelési költség százalékban való meghatározása a perbeli, átlagos kölcsönösszeghez képest nem eredményez eltúlzott mértékű fizetési kötelezettséget a felperesek oldalán. Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a kezelési költség fogyasztóra hárítása aránytalanságot a kölcsön összegéhez képest, a szerződéskori piaci kamatokra tekintettel nem jelent, a fogyasztó kárára ez jelentős egyenlőtlenséget nem idéz elő.

[9] A fellebbezés az alábbiak szerint megalapozatlan.

[10] Az elsőfokú bíróság nem követett el olyan lényeges eljárási szabálysértést, amely folytán a perindításkor hatályban volt, ezért a jelen eljárásban még alkalmazandó a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 252. § (2) bekezdésében foglalt hatályon kívül helyezési ok állna fenn – az 1/2014. (VI. 30.) PK vélemény 1. pontjában foglaltakra is tekintettel –, a Fővárosi Ítéltábla ezért az ítéletet a rPp. 253. § (3) bekezdése alapján, a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között bírálta felül.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita eldöntéséhez szükséges mértékben feltárta, a bizonyítási eljárás nagy terjedelmű megismétlése, illetőleg kiegészítése nem volt szükséges. Ennélfogva az ítélet hatályon kívül helyezésének a rPp. 252. § (3) bekezdésében meghatározott okból sincs helye, az erre irányuló fellebbezési kérelem megalapozatlan.

[11] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság indokaival túlnyomó részben egyetértett. A fellebbezésben és a fellebbezési ellenkérelemben foglaltakra tekintettel az alábbiakat rögzíti.

[12] A rPtk. 209. § (1) bekezdése értelmében tisztességtelen az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel, ha a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg.

A (4) bekezdés akként rendelkezik, hogy a tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók a főszolgáltatást megállapító, illetve a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás arányát meghatározó szerződési kikötésekre.

[13] A Kúria a bíróságokra a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 42. § (1) bekezdése értelmében kötelező 2/2014. PJE határozata 1. pontjában akként ad iránymutatást, hogy a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezése, amely szerint az árfolyamkockázatot – a kedvezőbb kamatmérték ellenében – korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, amelynek a tisztességtelensége főszabályként nem vizsgálható. A jogegységi határozat III/1. pontja ugyanakkor kifejti, hogy a Tanács 93/13/EGK Irányelve (a továbbiakban: Irányelv) által követett célnak a magyar jogba már átültetett jogszabályi rendelkezések vonatkozásában is érvényesülnie kell; így érvényre kell jutnia azon elvnek, hogy a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt feltétel tisztességtelenségét önmagában az is megalapozza, ha a feltétel nem világos vagy nem érthető.

Ennek figyelembevételével pedig a rPtk. 209. § hatályban volt (4) bekezdése akként értelmezendő, hogy az ilyen rendelkezés tisztességtelensége vizsgálható és az megállapítható, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor – figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is – nem volt világos, nem volt érthető.

Az elsőfokú bíróság ezért helytállóan vizsgálta a szerződésben főszolgáltatásnak minősülő árfolyamkockázat viselésének kötelezettséget szabályozó szerződéses rendelkezések tisztességtelenségét a világosság és érthetőség követelményének megfelelősegen keresztül.

[14] Az elsőfokú bíróság nem tévedett, amikor azt állapította meg, hogy az árfolyamkockázat viselése körében az alperesek jogelődje a felperesek részére megfelelő tájékoztatást adott, ezért az árfolyamkockázatot szabályozó szerződéses rendelkezések tisztességtelenségét ez okból nem találta megállapíthatónak.

[15] A fogyasztói kölcsönszerződésekben a fogyasztó hátrányára fennálló információs egyensúlytalansági helyzetnek az EUB C-26/13. számú döntése szerint szükséges kiküszöbölése érdekében a szerződéskötéskor hatályban volt, ezért a perben alkalmazandó rHpt. a rPtk. 205. § (3) bekezdésében foglaltakat meghaladó tájékoztatási kötelezettséget írt

elő a pénzügyi intézmény számára a deviza alapú kölcsönszerződésből a fogyasztóra háruló kockázatot illetően.

A rHpt. 203. § (6) bekezdése értelmében olyan lakossági ügyféllel kötött szerződés esetén, amely devizahitel nyújtására irányult, illetőleg ingatlanra kikötött vételi jogot tartalmaz, a pénzügyi intézménynek fel kellett tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásulvételét az ügyfél aláírásával igazolja. A (7) bekezdés a) pontja szerint e kockázattaljáró nyilatkozatnak tartalmaznia kellett devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztőrészletre.

[16] Az elsőfokú bíróság a felperesek által a szerződéskötést megelőzően átvett Ügyféltájékoztató, a kölcsönkérelem, valamint a 2007. november 21-i szerződés I.10. pontjának tartalma alapján helytállóan állapította meg, hogy az adott tájékoztatás mellett az árfolyamkockázatot a felperesekre hárító szerződéses rendelkezések világosnak és érthetőnek minősülnek.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság által e körben kifejtettekkel teljes mértékben egyetértett.

A fellebbezésben foglaltakra tekintettel az indokolást az alábbiakkal egészíti ki.

[17] A Kúria a fellebbezésben is hivatkozott, a BH2021. 141 szám alatt közzétett Gfv.VII.30.090/2020/9. számú határozatában összegezte az árfolyamkockázati tájékoztatással kapcsolatos gyakorlatát. Eszerint a tájékoztatás akkor minősíthető világosnak és érthetőnek, ha a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó a szerződéskötéskor fel tudja ismerni annak veszélyét, hogy az árfolyamromlás valós kockázat, amely akár jelentős is lehet, így a gazdasági helyzetét súlyosan érintheti. Ennek a követelménynek pedig az a tájékoztatás felel meg, amely nemcsak azt tartalmazza, hogy a törlesztőrészletek mértéke – az árfolyamváltozástól függően – csökkenhet vagy emelkedhet, hanem arra is felhívja a figyelmet, hogy az árfolyamemelkedésnek esetlegesen jelentős gazdasági következményei is lehetnek.

[18] Az elsőfokú ítélet meghozatalát követően közzétett, a Kúria jogegységi panasz tanácsának Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozata elvi tartalmaként állapította meg, hogy a 2/2014. PJE határozat 1. pontja azzal a kötelező értelmezéssel alkalmazható, amely szerint akkor megfelelő tartalmú az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó a tájékoztatás alapján a szerződéshez kapcsolódó árfolyamkockázat tényén és mibenlétén kívül azt is felismerheti és értékelni tudja, hogy a nemzeti fizetőeszköz (a forint) árfolyama a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti deviza árfolyamához képest számára akár jelentős mértékben is kedvezőtlenül változhat, és ezáltal a fogyasztó fennálló tartozásának, a szerződés szerinti ütemezésben esedékessé váló fizetési kötelezettségének mértéke jelentősen megemelkedhet [34].

[19] A 2007. szeptember 7-én aláírt kölcsönkérelemben tett nyilatkozat szerint a felperesek által megismert Ügyféltájékoztatóban, valamint a szerződés I.10. pontjában foglalt tájékoztatás ezen, az EUB irányadó gyakorlatára tekintettel kiegészített kritériumoknak is megfelel. E tájékoztatás alapján egy átlagos fogyasztó felismerhette, hogy az árfolyamkockázat negatív következményei felső határ nélkül terhelik őt, és észlelhette a jelentős, számára kedvezőtlen változás lehetőségét, az árfolyamkockázat rá hárításának a vagyoni helyzetére, fizetési kötelezettségre gyakorolt hatásait is. A felperesek a szerződéskötést jóval megelőzően rendelkezésükre bocsátott Ügyféltájékoztatóban foglalt és a szerződés I.10 pontjában adott tájékoztatásból minden tekintetben átláthatták az adott hitel felvételének mind a tőke, mind pedig a kamat és kezelési költség tartozást érintő gazdasági kihatásait, a fizetési kötelezettségük lehetséges változását. Külön kiemelendő, hogy e tájékoztatás táblázatos formában bemutatta a forint árfolyamának gyengülése esetén a fizetési kötelezettség lehetséges megváltozását, valamint utalt arra is, hogy a forintkölcsönhöz képest a deviza alapú kölcsön kockázatai jelentősebbek, és arra, hogy a devizahitelek kamatterhei várhatóan nőni fognak, közép távon devizakamat-emelésre lehet számítani.

[20] A Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy a Kúria a jelen perbelivel azonos tartalmú tájékoztatás tartalmát több esetben vizsgálta, és azt megfelelőnek találta (pl.: Pfv.VIII.20.783/2021/6., Gfv.VII.30.088/2020/10., Pfv.I.20.175/2020/11.).

[21] A felperesek első ízben csak a fellebbezésük kiegészítésében hivatkoztak arra, hogy a halasztás 10 éves időtartama után fizetendő tőkeösszeg meghatározatlansága folytán a teljes fizetési kötelezettségük átláthatatlansága a szerződés érvénytelenségét eredményezi. A rPp. 235. § (1) bekezdése értelmében – mivel e hivatkozásuk megtételére a felpereseknek az elsőfokú eljárásban lehetőségük volt – ezen új tényállításuk másodfokú eljárásban történő vizsgálatának nincs helye.

A Fővárosi Ítéltábla ennek ellenére rögzíti, hogy a fentieket meghaladó tájékoztatási kötelezettség az alperesek jogelődjét annak kapcsán sem terhelte, hogy a felpereseknek a perrel érintett szerződési konstrukció szerint a tőketörlesztést a 10 éves halasztás időtartama után kellett megkezdeniük. Az alperesek jogelődje által adott árfolyamkockázati tájékoztatás alapján ugyanis egy általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes, körültekintő, átlagos fogyasztó felismerhette, hogy az árfolyamváltozás kihat a jövőben esedékessé váló fizetési kötelezettségeinek mértékére is, azaz akár jelentősen is megnövelheti a halasztást követően törlesztendő tőketartozás összegét.

[22] A Fővárosi Ítéltábla a törlesztőrészletek összegének meghatározatlansága miatti, a rHpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja alapján fennálló semmisségi okot hivatalból nem észlelt. A felperesek hivatkozásával szemben a törlesztőrészletek összegének későbbi meghatározása azok kiszámíthatósága esetén nem eredményezi a szerződés érvénytelenségét (1/2016. PJE határozat, 2. pont.).

[23] Mivel a tájékoztatás világos és érthető volt, a felperesek megalapozatlanul hivatkoztak arra, hogy az árfolyamkockázat viselése kihat az I. rendű felperes által kötött életbiztosítási szerződésre, amelyre nézve külön tájékoztatás nem történt. Ahogy ugyanis azt

az EUB a C-51/17. számú ítéletének 68. pontjában megállapította, a deviza alapú kölcsönszerződésnek az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó kikötése e szerződés elsődleges tárgyát határozza meg. A rPtk. 209. § (4) bekezdése értelmében pedig a szerződés elsődleges tárgyához tartozó kikötés tisztességtelensége, ennek keretében pedig e kikötésnek más szerződésekhez való viszonya a rPtk. 209. § (2) bekezdése alapján csak akkor vizsgálható, ha az nem lett volna világos és érthető.

A felperesek ugyanakkor megalapozatlanul hivatkoztak arra, hogy a kölcsönszerződésből eredő árfolyamkockázat kihat az életbiztosítási szerződésből eredő fizetési kötelezettségekre, ezzel ugyanis nem azonos az a helyzet, amikor az árfolyam-változásból vagy kamatváltozásból eredő terhek megnövekedése által a forintban történt megtakarítások összege kevesebb fedezetet nyújt a deviza alapú kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségekre.

[24] A felperesek hivatkoztak az árfolyamkockázat viselését rájuk telepítő szerződéses rendelkezések tisztességtelenségének okaként arra is, hogy az egyéb fizetési kötelezettséget szabályozó, egyedileg meg nem tárgyalt rendelkezéseknek a támadott kikötésekkel együttes értelmezése eredményeként a világosság és érthetőség követelménye az árfolyamkockázat viselését szabályozó rendelkezések esetében nem teljesül.

[25] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróságnak az e körben kifejtett indokaival nem értett egyet.

[26] A rPtk. 209. § (2) bekezdés szerint a feltétel tisztességtelen voltának megállapításakor vizsgálni kell a szerződéskötéskor fennálló minden olyan körülményt, amely a szerződés megkötésére vezetett, továbbá a kikötött szolgáltatás természetét, az érintett feltételnek a szerződés más feltételeivel vagy más szerződésekkel való kapcsolatát.

[27] Az elsőfokú bíróság álláspontjával szemben az egyéb kikötések hatásaként jelentkező áttekinthetatlenség a perben vizsgálandó volt, mégpedig abból a szempontból, hogy azok kihatnak-e a keresettel támadott, az árfolyamkockázatot a fogyasztóra hárító szerződéses rendelkezésekre. Az EUB C-51/17. számú ítélete rendelkező részének 4. pontja értelmében ugyanis a szerződési feltételek világosságát és érthetőségét vizsgálni kell azon szerződéses feltételekre tekintettel is, amely feltételeket a nemzeti jogalkotó utólag tisztességtelennek nyilvánított, vagy ilyennek vélelmezett, és ennek alapján azok semmisségét állapította meg. Az EUB ezen ítéletében a 4. kérdésre adott válaszából az következik, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatos szerződési feltétel átláthatósága (világossága és érthetősége) értékelésekor figyelembe kell venni az utóbb tisztességtelenné, semmissé nyilvánított, az árfolyamrésre és az egyoldalú szerződésmódosítási jogra vonatkozó szerződéses rendelkezéseket is, e körben vizsgálni kell, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatos szerződési feltétel átláthatóságát akadályozták-e, korlátozták-e a fogyasztót abban, hogy képes legyen felismerni a nemzeti fizetőeszköz kölcsön nyilvántartási devizaneméhez képest leértékelődésének lehetőségét és ennek a szerződésből fakadó pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt, esetlegesen jelentős gazdasági következményeit is.

[28] Figyelemmel arra, hogy a 93/13/EGK Irányelv (a továbbiakban: Irányelv) 4. cikk (1) bekezdése és az azt értelmező fenti EUB ítélet 4. pontja nem magának a szerződésnek az átláthatósága megítélésekor, hanem a konkrét szerződési feltétel átláthatósága megítélésekor figyelembe veendő körülményekről rendelkezik, az EUB ezen ítéletben kifejtett álláspontjából nem vonható le olyan következtetés, hogy a szerződés egyéb rendelkezéseinek áttekinthetetlenségéből, azok kumulatív hatásaként az egyébként világosan és érthetően megfogalmazott, árfolyamkockázatot telepítő szerződéses rendelkezések tisztességtelensége is következik. A felperesek ezzel ellentétes állítása nem helytálló.

[29] A Fővárosi Ítéltábla kiemeli, hogy - mint arra az alperesek a fellebbezési ellenkérelmükben helytállóan hivatkoznak - a vételi és eladási árfolyam különbözetéből, az egyoldalú kamatemelés lehetőségéből és az árfolyamváltozásból eltérő fizetési kötelezettségek keletkeznek, így az ezekre vonatkozó szabályozás és a fogyasztó részére adandó tájékoztatás is szükségképpen különbözik. A 2/2014. PJE határozat 1. pontja az árfolyamváltozásból eredő kockázat viselésére, a 2. pontja az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségére, a 3. pontja az árfolyamrésre vonatkozó szerződéses rendelkezések tisztességtelensége megállapíthatóságának feltételeit írják le.

[30] Az utóbb tisztességtelennek nyilvánított, az árfolyamrészt és az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét tartalmazó szerződéses rendelkezések nem térnek ki az árfolyamkockázat fogyasztó általi viselésére, így e rendelkezéseknek az EUB C-51/17. számú ítélete 4. pontja szerinti, az árfolyamkockázatra vonatkozó szerződéses feltételekkel együttes vizsgálata kizárólag arra az eredményre vezethet, hogy a csupán egyéb fizetési kötelezettségre kiható szerződéses feltételek nem korlátozták a felpereseket abban, hogy felismerjék a forint svájci frankhoz képest leértékelődésének és ennek a szerződésből fakadó pénzügyi kötelezettségeikre gyakorolt jelentős gazdasági következményeit, ezáltal a hivatkozott további rendelkezések nem érintették az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződéses feltételek világosságát, érthetőségét. A felperesek álláspontjával ellentétben a további fizetési kötelezettséget meghatározó szerződéses rendelkezések összehatásukat tekintve sem alkalmasak az árfolyamkockázat viselését tartalmazó szabályozás világosságának és érthetőségének a lerontására, mivel azok az árfolyamkockázat és a fizetési kötelezettségek alakulásának működési mechanizmusát nem érintik.

[31] Erre tekintettel az elsőfokú bíróság érdemben helytállóan állapította meg, hogy az egyéb fizetési kötelezettségeket tartalmazó szerződéses rendelkezések esetleges áttekinthetetlenségének kumulatív hatásaként az árfolyamkockázatot a felperesekre telepítő szerződéses rendelkezések áttekinthetetlensége, ezáltal világosságának és érthetőségének hiánya nem következik.

[32] Az EUB-nak a felperesek által hivatkozott C-776/19.-C-782/19. számú egyesített ügyekben (és a hasonló tárgyú C-609/19. számú ügyben) hozott határozatának azon megállapítása, amely szerint a nemzeti bíróságnak meg kell vizsgálnia, hogy az eladó vagy

szolgáltató a fogyasztóval szembeni tisztességes és méltányos eljárása esetén észszerűen elvárhatta-e, hogy utóbbi az egyedi megtárgyalást követően elfogadja a sérelmezett feltételt, nem az Irányelv 4. cikk (2) bekezdésének, hanem a – a jelen perben nem alkalmazható – 3. cikk (1) bekezdésének értelmezésére vonatkoznak (C-609/19. számú ítélet 71. pontja, C-776/19-782/19. számú ítélet 103. pontja). Mivel az alperesek jogelődje által adott árfolyamkockázati tájékoztatás világosnak és érthetőnek minősül, a szerződés árfolyamkockázat viselésére vonatkozó rendelkezésének tisztességtelenségét az Irányelv 3. cikk (1) bekezdése alapján nem lehetett megvizsgálni, ezt ugyanis az Irányelv 4. cikk (2) bekezdése kizárja. Ezért az EUB C-776/19.-C-782/19. számú ítéleteinek az Irányelv 3. cikk (1) bekezdését értelmező részei jelen perben nem bírnak relevanciával (Kúria Pfv.VIII.20.623/2021/13.).

[33] Az EUB fenti számú, egyesített ügyekben hozott ítélete – a felperesek álláspontjával ellentétben – nem fogalmaz meg többletkritériumot az EUB korábbi határozataiban – különösen a C-51/17. számú ítéletben – megállapított követelményekhez képest, csupán megerősíti a korábbi határozatokban már kifejtetteket.

Az ezen előzetes döntéshozatali eljárásokkal érintett perek kiindulópontja eltér a jelen perbeli ügytől. Az azon ügyekben ugyanis a kölcsönfelvevők a kölcsön felvétele előtt jelentős információt kaptak, azonban ezen információk azon a feltételezésen alapultak, hogy az EUR/CHF paritás stabil marad; a kölcsönszerződések egyáltalán nem említették meg az árfolyamkockázatot. Ezzel szemben a jelen perbeli esetben az alperesek jogelődje tájékoztatta a felpereseket az árfolyamkockázatról. A felperesek éppen azért kaptak árfolyamkockázati tájékoztatást, mert nem lehetett azt teljes bizonyossággal elfogadni, hogy nem következik be árfolyamváltozás, olyan irányú árfolyamváltozás, amely kedvezőtlen hatást gyakorol a felperesek fizetési kötelezettségének mértékére. A perbeli esetben az alperes jogelődjének tájékoztatóját a felperesek elfogadták. A tájékoztatás világos és érthető volt, megfelelt az EUB korábbi határozataiban kifejtetteknek (így a C-51/17., a C-186/16. és a C-118/17. sz. határozatokban említett szempontoknak). A felperesek az árfolyamkockázati tájékoztatás megismerését követően kifejezetten elfogadták, hogy az árfolyamváltozásból eredő kockázatot viselik.

[34] Mivel az árfolyamkockázat viseléséről szóló szerződéses feltétel mint főszolgáltatást meghatározó rendelkezés az árfolyamkockázat körében adott tájékoztatás megfelelőségére tekintettel a felperesek számára világos és érthető volt, a rPtk. 209. § (4) bekezdése értelmében – fentebb kifejtett okok miatt – az árfolyamkockázatot telepítő szerződéses feltételek tisztességtelensége ezen túlmenően nem volt vizsgálható.

[35] A deviza alapú kölcsönök felvételéből eredő kockázatokról adott, megfelelő tájékoztatás folytán az árfolyamkockázat korlátlanul felperesekre hárítása a rPtk. 209. § (1) bekezdése alapján nem tisztességtelen, így a kölcsönszerződések a rPtk. 209/A. § (2) bekezdése szerinti semmissége nem volt megállapítható.

[36] Az elsőfokú bíróság nem tévedett, amikor a kezelési költség felszámítására vonatkozó szerződéses rendelkezés tisztességtelenségét sem találta megállapíthatónak.

A Fővárosi Ítéltábla az ítélet indokolásával e részben lényegében egyetértett. A fellebbezésben foglaltakra tekintettel ezzel kapcsolatosan az alábbiakat rögzíti.

[37] Az EUB az elsőfokú bíróság által is hivatkozott C-621/17. számú ügyben kifejtette, hogy az Irányelv 4. cikk (2) bekezdését és 5. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a konkrét szolgáltatások egyértelmű azonosításának hiánya a felek szerződésből eredő jogaiban és kötelezettségeiben főszabály szerint nem idéz elő jelentős egyenlőtlenséget a fogyasztó kárára a jóhiszeműség követelményeivel ellentétben.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a kezelési költség devizában történő felszámítása a devizában nyilvántartott hitel konstrukciójából ered; a kezelési költség a tartozás %-ában került meghatározásra. A deviza alapú hitel felvételéből eredő árfolyam és kamatkockázatra történő megfelelő figyelmeztetés esetén ez tisztességtelenséget nem alapozhat meg.

[38] Az elsőfokú bíróság az EUB C-621/17. számú ítéletében kifejtett elvek alapján helytállóan vizsgálta a kezelési költség viselésének tisztességességét abból a szempontból, hogy a rendelkezés megfelel-e az átláthatóság, a jóhiszeműség követelményének és az arányosságra vonatkozó elvárásnak (BH2020. 180). Az EUB e döntése a Kúria álláspontja szerint oly módon értelmezendő helyesen, hogy a kezelési költség kikötése egyéb feltételek teljesülése esetén is csak akkor lehet tisztességtelen, ha az a fogyasztó fizetési kötelezettségét aránytalanul megnöveli. A Kúria eseti döntéseiben is kifejtett szempontokra tekintettel (Gfv.VII.30.356/2019., Gfv.VII.30.088/2020/10.) az aránytalanság vizsgálatánál annak van jelentősége, hogy a kamat és a kezelési költség együttes mértéke jelentősen meghaladja-e az adott időben alkalmazott piaci kamatszintet. A piaci kamat megállapításához támpontot nyújthat olyan hasonló kondíciókkal (pl.: pénznem, futamidő, kockázati besorolás) rendelkező kölcsönszerződésekben felszámított átlagos kamatmérték, amelyekben kezelési költséget nem kötöttek ki, a kamat és a kezelési költség együttes átlagos mértéke, valamint a THM mértéke. Az elsőfokú bíróság nem tévedett, amikor a szerződéskötés kori ügyleti kamat (4,85 %) és kezelési költség (1,9 %) együttes, 6,75 %-os mértékét az abban az időben általános piaci kamatokhoz viszonyítva a fogyasztó számára jelentős hátrányt okozó aránytalanság hiányát állapította meg. Az MNB nyilvánosan hozzáférhető, statisztikai adatokat tartalmazó nyilvántartása szerint ugyanis 2007. novemberében a háztartásoknak nyújtott svájci frank fogyasztási és lakáscélú hitelek átlagos évesített kamatlába a szabad felhasználású, változó kamatozású jelzáloghitelek esetén 5,38 %, míg az ugyanilyen paraméterű hitelek átlagos hitelköltség-mutatója 7,03 % volt.

[39] Az elsőfokú bíróság ezért helytállóan utasította el a szerződés kezelési költség viselését szabályozó I.3.7. pontja érvénytelenségének megállapítására irányuló keresetet is.

[40] Az elsőfokú bíróság érdemben helytállóan állapította meg, hogy a kölcsönszerződés a felperesek által hivatkozott okokból kifolyólag nem minősül érvénytelennek, így – a követelés jogalapja fennálltának hiányában – helytállóan mellőzte az összecszerűségről döntést.

Ez okból a fellebbezésben kért közbenső ítélet meghozatalának nem volt helye.

[41] A Fővárosi Ítéltábla a kifejtettekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a rPp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[42] A fellebbezés nem vezetett eredményre, a Fővárosi Ítéltábla ezért a rPp. 239. §-a szerint alkalmazandó 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felpereseket az alpereseknek mint együttes jogosultaknak a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. §-a alapján megállapított, a (6) bekezdése alapján a ténylegesen végzett és szükséges jogi képviselői tevékenységre tekintettel 50 %-ra mérsékelt összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség egyetemleges megfizetésére.

[43] A felperesek illetékfeljegyzési joga folytán meg nem fizetett 799.800 forint fellebbezési illetéket a rPp. 78. § (1) bekezdése és a kereset benyújtásakor hatályban volt, ezért a jelen eljárásban még alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a felperesek kötelesek az államnak egyetemleges megfizetni.

Budapest, 2022. március 30.

dr. Rutkai Éva s.k.
a tanács elnöke

dr. Kolozs Balázs s.k.
előadó bíró

dr. Molnár József s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: